ULKOMINISTERIÖ 6.5.2025

EDUSKUNNAN ULKOASIAINVALIOKUNTA 9.5.2025

VNS 2/2025 vp VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2026-2029, ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALAN PÄÄLUOKKA, LUKU 24.30 KANSAINVÄLINEN KEHITYSYHTEISTYÖ

- Suomen julkisen kehitysyhteistyön arvioidaan olevan kokonaisuudessaan yhteensä 1,034 miljardia euroa vuonna 2026, ja se vastaa 0,34 prosenttia bruttokansantulosta. Osuuden arvioidaan laskevan 0,32 prosenttiin kehyskaudella
- Osana talouden tasapainottamistoimia ulkoministeriön hallinnoimaan varsinaisen kehitysyhteistyön (mom. 24.30.66) määrärahaan tehdään 50 miljoonan euron uusi vuotuinen vähennys vuosille 2026–2029
- Varsinaisen kehitysyhteistyön määräraha on 474 milj. euroa vuonna 2026, 500 milj. euroa vuonna 2027 ja 501 milj. euroa per vuosi vuosina 2028–2029 (ks. kuva 1).
- Kehityspolitiikka on oleellinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, ja Suomi pitää kiinni kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteistaan. Kuitenkin leikkausten vuoksi joitakin monivuotisia maksuaikatauluja joudutaan neuvotelemaan uudestaan
- Kehitysyhteistyön painopiste siirtyy kahdenvälisistä hallitusten välisistä maaohjelmista kotimaisten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön. Tämä tarkoittaa, että maaohjelmia tulee olemaan vähemmän kuin aiemmin. Hallitusohjelman painopisteiden ja kehyspäätöksen mukaisesti kansalaisjärjestöjen rahoitus nousee selvästi vuonna 2026, jolloin osuus momentin määrärahoista nousee noin 21 prosenttiin
- Ukraina on hallituskaudella Suomen suurin kehitysyhteistyön kohde. Ukrainan tuen momentille esitetään vuotuista määrärahaa noin 57 milj. euroa vuosille 2026–2027 ja noin 58 milj. euroa vuodessa vuosille 2028–2029. Vuoden 2025 kehyspäätöksessä momentille on kohdennettu 10 milj. euron vuotuinen lisäys. Edellisessä kehyspäätöksessä momentille kohdennettiin 10,1 milj. euron vuotuinen vähennys, joka aiheutuu rahoituksen siirrosta Euroopan jälleenrakennus ja kehityspankin (EBRD) pääoman korottamiseen. Pääomankorotus on EBRD:n puolelta sidottu Ukrainan tukemisen jatkamiseen sodan aikana sekä Ukrainan jälleenrakennuksen rahoittamiseen
- Jatketaan humanitaarista apua painottaen kaikkein haavoittuvimpien auttamista. Varsinaisen kehitysyhteistyön momentille on budjetoitu humanitaariseen apuun 55 milj. euroa ja tuki Ukrainalle momentille vähintään 20 milj. euroa vuodelle 2026. Lisäksi kehyspäätöksen mukaisesti perustetaan uusi momentti 24.90.67 Humanitaarinen katastrofiapu, johon budjetoidaan 10 milj. euroa lisäistä määrärahaa vuosittain
- Demokratia- ja oikeusvaltiotukea (mom. 24.30.67) jatketaan 2,9 milj. euron vuotuisella tasolla.
- Kehitysrahoituksen eri muodot täydentävät toisiaan. Tuloksellisen kehityspolitiikan saavuttamiseksi tarvitaan sekä lahjamuotoista että laina- ja sijoitusmuotoista kehitysrahoitusta.
- Finnfundin pääomaa (mom. 24.30.88) korotetaan 5 milj. euroa per vuosi kehyskaudella.
- Kehittyvien maiden tukemista laina- ja sijoitusmuotoisella kehitysyhteistyörahoituksella (mom. 24.30.89) jatketaan vuotuisella 70 miljoonalla eurolla
- Kehitysyhteistyössä vahvistetaan kaupan ja kehityksen entistä tiiviimpää yhteyttä. Suomalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia kehitysmaissa sekä yritysten edellytyksiä hakea rahoitusta YK:lta, EU:lta ja kehitysrahoituslaitoksilta edistetään ja lisätään suomalaisten yritysten hyödyntämistä kehitysyhteistyössä ja kehityssijoituksissa

- Jatkuvuus näkyy myös kehityspolitiikan painopisteissä, jotka ovat naisten ja tyttöjen aseman, itsemääräämisoikeuden sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden vahvistaminen, joka on keskeistä myös väestönkasvun hillinnässä, sekä koulutus ja ilmastotoimet
- Suomi ajaa tavoitteitaan myös EU:n kehityspolitiikassa, kansainvälisissä kehitysrahoituslaitoksissa ja YK-järjestöissä. Suomi edistää tehokkaasti suomalaisten yritysten osallistumista EU:n Global Gateway -aloitteen puitteissa rahoitettaviin investointihankkeisiin
- Suomen kehitysyhteistyö ehdollistetaan omien kansalaisten vastaanottamiselle ja kansainvälisen sääntöperusteisen järjestyksen tukemiselle. Suomi ei jaa kehitysapua hallinnoille tai toimijoille, jotka tukevat Venäjän hyökkäyssotaa. Kehitysyhteistyövarojen käyttöä valvotaan tehokkaasti. Mikäli väärinkäytöksiä havaitaan, tämä johtaa tuen leikkaamiseen tai lakkauttamiseen ja mahdollisuuksien mukaan takaisinperintään

- Kipupiste: Kehitysyhteistyöhön julkisen talouden suunnitelmassa 2026–2029 kohdennetut leikkaukset eivät ole enää takapainotteisia, minkä takia joudutaan tekemään vähennyksiä myös painopisteisiin sekä olemassa oleviin sopimuksiin vuosijakaumanmuutoksia. Leikkauksien toimeenpanossa osana ulkoasiainhallinnon uudistusta kiinnitetään huomiota myös toimintojen keskittämiseen esimerkiksi valtionavustusten kohdalla

Kuva 1. Varsinainen kehitysyhteistyö, kehykset ja sopeutukset vuosille 2024-2029, luvut milj. euroa

